58/1995 Sb.
Zákon

ze dne 14. března 1995

O pojišťování a financování vývozu se státní podporou

Vyhlášeno dne 24. dubna 1995, datum poslední novelizace 19. února 2025

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
Pojišťování a financování vývozu se státní podporou

§ 1

(1) Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie [1]), zároveň navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie[2]) a v souladu se závazky vyplývajícími z členství České republiky v Evropské unii, ve Světové obchodní organizaci, v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a v dalších mezinárodních organizacích[3]) upravuje státní podporu vývozu poskytovanou formou pojištění vývozních úvěrových rizik, podpořeného financování a dorovnávání úrokových rozdílů. Tento zákon dále upravuje poskytování záruk za splacení úvěru vývozců, výrobců a vývozně orientovaných podniků.

(2) Pojištěním vývozních úvěrových rizik se pro účely tohoto zákona rozumí činnosti vykonávané Exportní garanční a pojišťovací společností, a. s., (dále jen „exportní pojišťovna“), které souvisejí s vývozem a jsou vykonávány na základě povolení uděleného Českou národní bankou podle § 3a, a to

a) pojištění krátkodobých vývozních úvěrů proti nezaplacení v důsledku teritoriálních nebo kombinovaných teritoriálních a tržně nezajistitelných komerčních rizik,

b) pojištění dlouhodobých vývozních úvěrů a úvěrů na investice proti nezaplacení v důsledku teritoriálních nebo kombinovaných teritoriálních a tržně nezajistitelných komerčních rizik, nebo nezaplacení v důsledku tržně nezajistitelných komerčních rizik,

c) pojištění investic v zahraničí proti teritoriálním rizikům, především proti riziku zamezení převodu výnosu z investice, vyvlastnění, nebo politicky motivovaného násilného poškození,

d) pojištění proti ztrátám vývozců a investorů spojeným s přípravou a realizací obchodních činností,

e) pojištění úvěrů poskytnutých výrobci nebo vývozci na financování výroby určené pro vývoz proti riziku nesplacení úvěru v důsledku neschopnosti výrobce nebo vývozce splnit podmínky smlouvy o vývozu,

f) pojištění přímých a nepřímých záruk a ručení spojených s vývozem a investicemi nebo pojištění finančních služeb poskytnutých bankou vývozce, bankou dovozce a bankou investora proti riziku nesplnění závazků vývozce, investora, dovozce nebo dlužníka,

g) pojištění rizik kurzové ztráty české koruny vůči cizím měnám vzniklé v případě pojistného plnění v důsledku rozdílu kurzu platného při sjednání pojistné smlouvy a kurzu platného při výplatě pojistného plnění,

h) zajišťovací činnost spočívající v přebírání rizik z pojištění podle písmen a), b) a f) sjednaných zahraničními úvěrovými pojišťovnami,

i) zajišťovací činnost vůči úvěrovým pojišťovnám ve vztahu k pojištění vývozu proti tržně nezajistitelným teritoriálním a tržně nezajistitelným komerčním rizikům,

j) pojištění a zajištění úvěrů malých a středních podnikatelů,

k) pojištění refinančních a přímých úvěrů poskytovaných exportní bankou,

l) pojištění úvěrů poskytnutých vývozně orientovanému podniku na zvyšování mezinárodní konkurenceschopnosti,

m) pojištění přímých a nepřímých záruk a ručení spojených s činností vývozně orientovaných podniků nebo pojištění finančních služeb poskytnutých bankou vývozně orientovaného podniku, bankou zahraniční osoby proti riziku nesplnění závazků vývozně orientovaného podniku nebo zahraniční osoby.

(3) Podpořeným financováním se pro účely tohoto zákona rozumí krátkodobé a dlouhodobé financování na podporu vývozu a vývozně orientovaných podniků a krátkodobé a dlouhodobé poskytování finančních služeb souvisejících s podporou vývozu a vývozně orientovaných podniků za podmínek tohoto zákona formou

a) refinančního úvěru

1. bance vývozce a bance dovozce na financování vývozu,

2. bance vývozce a bance výrobce na financování výroby pro vývoz,

3. bance vývozně orientovaného podniku na zvyšování mezinárodní konkurenceschopnosti vývozně orientovaného podniku,

4. bance investora na financování investice,

5. bance vývozce na projektové financování,

b) přímého úvěru

1. vývozci, zahraniční společnosti nebo zahraniční osobě na financování vývozu,

2. vývozci a výrobci na financování výroby pro vývoz,

3. vývozně orientovanému podniku na zvyšování mezinárodní konkurenceschopnosti,

4. investorovi na financování investice,

5. vývozci na projektové financování,

6. nebankovní společnosti na odkup pohledávek vývozce souvisejících s vývozem,

c) finančních služeb souvisejících s podporou vývozu a vývozně orientovaných podniků, které zahrnují především

1. bankovní záruky,

2. otevírání akreditivů, poskytování platebních služeb, vydávání elektronických peněz a činnosti související s poskytováním platebních služeb nebo vydáváním elektronických peněz,

3. zajišťovací operace,

4. financování místních nákladů v zemi sídla nebo trvalého pobytu dovozce.

(4) Dorovnáváním úrokových rozdílů se pro účely tohoto zákona rozumí dorovnávání rozdílu mezi úroky sjednanými pevnými úrokovými sazbami u vývozních úvěrů poskytovaných bankou vývozce v souladu s právem Evropských společenství a mezinárodními pravidly upravujícími státem podporované vývozní úvěry (dále jen „mezinárodní pravidla“) se splatností alespoň dva roky a úroky stanovenými na základě šestiměsíční úrokové sazby IBOR pro měnu, ve které je poskytnut vývozní úvěr, zveřejněné agenturou Reuters dva pracovní dny před začátkem období, za které se provádí dorovnání, a navýšené o systémovou marži banky vývozce. Výši systémové marže banky vývozce stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.

(5) Zárukami za splacení úvěru vývozců, výrobců a vývozně orientovaných podniků se pro účely tohoto zákona rozumí záruky za splacení jistiny úvěrů na provoz, pracovní kapitál, na inovaci a zkvalitnění výroby a za účelem udržení podnikání poskytnutých vývozcům, výrobcům a vývozně orientovaným podnikům. Tyto záruky poskytuje exportní pojišťovna jako mimořádné opatření s cílem zmírnění hospodářských a sociálních důsledků pandemie onemocnění COVID-19 nebo v rámci jiných mimořádných opatření státní podpory za účelem vyšší dostupnosti likvidity vývozců, výrobců a vývozně orientovaných podniků bez nutnosti získání povolení podle zvláštního právního předpisu. Účel a rozsah záruk, podmínky jejich poskytnutí, výši krytí nesplacené úvěrové jistiny a postup vyplácení veškerých peněžních prostředků ze státního rozpočtu ve prospěch exportní pojišťovny z titulu poskytování záruk stanoví vláda nařízením.

(6) Peněžní prostředky, které jsou exportní pojišťovně nebo exportní bance poskytovány ze státního rozpočtu, zejména dotace na úhradu ztrát, dotace na posílení fondů, peněžní prostředky na doplnění primárního kapitálu exportní pojišťovny, peněžní prostředky na zvýšení základního kapitálu exportní banky, peněžní prostředky na refinancování přijatých úvěrů nebo splácení vydaných dluhových cenných papírů, peněžní prostředky na záruky a pojistné plnění přijaté od exportní pojišťovny, přijímá exportní pojišťovna a exportní banka na své bankovní účty

podřízené státní pokladně a vedené u České národní banky podle zákona o rozpočtových pravidlech[5]). Na svých bankovních účtech podřízených státní pokladně exportní pojišťovna nebo exportní banka vede i další peněžní prostředky, které na tyto účty převede nebo na ně přijme.

(7) Exportní pojišťovna nebo exportní banka nemůže investovat peněžní prostředky podle odstavce 6 do finančních nástrojů na finančním trhu.

(8) Ministerstvo financí může exportní pojišťovně nebo exportní bance na základě jejich odůvodněné písemné žádosti povolit vedení bankovního účtu mimo účty podřízené státní pokladně u České národní banky. V žádosti exportní pojišťovna nebo exportní banka uvede důvody zvláštního zřetele hodné pro vedení účtu mimo účty podřízené státní pokladně, označení banky a částku, která je nebo bude na účtu uložena. Ministerstvo financí posoudí žádost v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech[5]).

(9) Povolení Ministerstva financí nepodléhá použití bankovního účtu vedeného mimo účty podřízené státní pokladně u České národní banky tehdy, pokud takový účet slouží výhradně k provedení převodu peněžních prostředků ze státní pokladny pro účely podpořeného financování, a to v bezprostředně navazujících mezibankovních platebních operacích.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) bankou investora banka, pobočka banky nebo finanční instituce podle přímo použitelného předpisu Evropské unie[15]) bez ohledu na její sídlo nebo místo registrace podléhající povolovacímu režimu domovského státu a dohledu domovského orgánu dohledu, která poskytuje investorovi nebo zahraniční osobě úvěr na investici,

b) bankou výrobce banka, pobočka banky nebo finanční instituce podle přímo použitelného předpisu Evropské unie[15]) bez ohledu na její sídlo nebo místo registrace podléhající povolovacímu režimu domovského státu a dohledu domovského orgánu dohledu, která poskytuje výrobci úvěr související s výrobou zboží nebo s poskytováním služeb určených pro následný vývoz,

c) bankou vývozce banka, pobočka banky nebo finanční instituce podle přímo použitelného předpisu Evropské unie[15]) bez ohledu na její sídlo nebo místo registrace podléhající povolovacímu režimu domovského státu a dohledu domovského orgánu dohledu, která poskytuje vývozci nebo zahraniční osobě úvěr související s vývozem,

d) dodavatelským úvěrem poskytnutí časového odstupu mezi splněním závazku vývozce a povinností dovozce zaplatit vývozci za jeho plnění poskytnuté dovozci vývozcem podle smlouvy o vývozu,

e) dovozcem zahraniční osoba, která uskutečňuje dovoz z České republiky nebo odebírá služby nebo dodávky zboží podle smlouvy o vývozu,

f) financováním výroby pro vývoz financování vývoje nebo výroby zboží a služeb před uskutečněním jejich vývozu,

g) finančními službami souvisejícími s podporou vývozu a vývozně orientovaných podniků činnosti vykonávané Českou exportní bankou, a. s., (dále jen „exportní banka“) na základě bankovní licence podle zvláštního zákona,[1b]) které souvisejí s podporou vývozu a vývozně orientovaných podniků,

h) finančními trhy domácí a zahraniční peněžní a kapitálové trhy,

i) finančními zdroji finanční prostředky získané především vydáním dluhopisů, prodejem dluhopisů nebo na základě smluv o úvěru,

j) hodnotou vývozu cena sjednaná ve smlouvě o vývozu,

k) investicí finanční prostředky nebo jiné penězi ocenitelné hodnoty nebo majetková práva vynaložená na dobu nejméně tří let právnickou osobou se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společností, za účelem založení, získání nebo zvýšení podílu v právnické osobě se sídlem mimo území České republiky nebo za účelem rozšíření podnikání této právnické osoby,

l) investorem osoba, která vynakládá investici, a to buď právnická osoba se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společnost,

m) kapitálovými trhy domácí a zahraniční trhy se splatností poskytovaných finančních zdrojů delších než jeden rok,

n) komerčním rizikem riziko nezaplacení pohledávky z vývozního úvěru zahraničním soukromoprávním dlužníkem z důvodu jeho platební neschopnosti nebo platební nevůle,

o) místními náklady výdaje na služby a zboží, které je nutné vynaložit v zemi konečného určení vývozu v souladu se smlouvou o vývozu nebo smlouvou mezi dovozcem a zahraniční osobou, buď pro uskutečnění vývozu nebo pro dokončení projektu nebo díla, na kterém se vývozce účastní v souvislosti se smlouvou o vývozu, a které nebudou financovány za výhodnějších podmínek, než jsou podmínky, za kterých bude financován vývozní úvěr,

p) odběratelským úvěrem úvěr poskytovaný na financování smlouvy o vývozu podle smlouvy o úvěru uzavřené mezi bankou, pobočkou banky nebo finanční institucí[1b]) bez ohledu na její sídlo nebo místo registrace podléhající povolovacímu režimu domovského státu a dohledu domovského orgánu dohledu, jako věřitelem a dlužníkem, jehož čerpání je poskytováno vývozci nebo dlužníkovi,

r) ostatními operacemi operace související se získáním finančních zdrojů k zabezpečení likvidity exportní banky, včetně zajišťovacích operací,

s) pojistnou angažovaností souhrn hodnot pojištěných vývozních úvěrových rizik z uzavřených pojistných smluv v nominální výši, včetně úroků a smluvních poplatků, a ze zajišťovací činnosti, snížený o hodnotu rizik, která již zanikla, a hodnot smluv o příslibu pojištění ve výši 50 % jejich nominální hodnoty,

t) projektovým financováním poskytnutí úvěru, který je splácen výnosy a příjmy z činnosti zahraniční osoby zřízené za účelem realizace projektu,

u) přímým úvěrem úvěr poskytovaný exportní bankou výrobci, vývozci, vývozně orientovanému podniku, investorovi nebo zahraniční osobě,

v) refinančním úvěrem úvěr poskytovaný exportní bankou bance výrobce, bance vývozce, bance dovozce, bance investora, bance vývozně orientovaného podniku nebo bance zahraniční osoby,

w) smlouvou o vývozu smlouva uzavřená mezi vývozcem a dovozcem o vývozu zboží nebo služeb, nebo o vývozu zboží a služeb,

x) teritoriálním rizikem riziko nezaplacení pohledávky z vývozního úvěru z důvodu mimořádných a nahodilých událostí v zemi, do níž je dodáváno, nebo v zemi, z níž má být úhrada pohledávky provedena, anebo ve třetí zemi, jako jsou platební nevůle veřejnoprávního dlužníka, rozhodnutí třetí země, zákaz plateb (moratorium), nemožnost nebo zdržení převodu finančních prostředků, rozhodnutí orgánů v zemi dlužníka, rozhodnutí orgánů v zemi pojistitele nebo pojištěného a okolnosti představující vyšší moc,

y) tržně nezajistitelnými komerčními riziky komerční rizika, která nelze zajistit na trhu soukromého komerčního úvěrového zajištění za podmínek běžných na mezinárodních trzích,

z) veřejnoprávním dlužníkem osoba pověřená výkonem státní moci nebo veřejné správy, která nemůže být právně prohlášena neschopnou plnit své závazky, ostatní osoby se považují za soukromoprávní dlužníky,

aa) výrobcem osoba, která vyrábí zboží nebo poskytuje služby určené pro následný vývoz, a to buď fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, a která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společnost,

bb) vývozcem osoba, která uskutečňuje vývoz, a to buď fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, a která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společnost,

cc) vývozem dodání zboží nebo poskytnutí služeb nebo dodání zboží a poskytnutí služeb dovozci podle smlouvy o vývozu,

dd) vývozním úvěrem dodavatelský úvěr a odběratelský úvěr,

ee) zahraniční osobou fyzická osoba, která nemá trvalý pobyt na území České republiky, nebo právnická osoba, která nemá sídlo na území České republiky,

ff) zahraniční úvěrovou pojišťovnou zahraniční osoba, která poskytuje pojištění úvěrů s podporou členského státu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj,

gg) zajišťovacími operacemi operace směřující k omezení zejména měnových, úrokových a jiných rizik,

hh) bankovní zárukou záruka vydaná bankou nebo spořitelním a úvěrním družstvem,

ii) zahraniční společností právnická osoba se sídlem v zahraničí, kterou právnická osoba se sídlem na území České

republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, ovládá tím, že se na základním kapitálu společnosti přímo či nepřímo podílí z více než 50 % nebo kontroluje nadpoloviční většinu hlasovacích práv spojených s účastí na základním kapitálu společnosti nebo může jmenovat většinu členů představenstva, dozorčí rady nebo správní rady nebo jiného obdobného vedoucího orgánu společnosti,

jj) úvěrem na investici úvěr na pořízení investice nebo úvěr na činnost zahraniční společnosti poskytnutý bankou investora,

kk) bankou dovozce zahraniční banka nebo jiná zahraniční osoba, která poskytuje dovozci úvěr související se smlouvou o vývozu,

ll) nebankovní společností finanční instituce podle čl. 4 odst. 1 bodu 26 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012, která odkupuje v budoucnu splatné pohledávky vývozce souvisejících s vývozem,

mm) bankou vývozně orientovaného podniku banka, pobočka banky nebo finanční instituce podle přímo použitelného předpisu Evropské unie[15]) bez ohledu na její sídlo nebo místo registrace podléhající povolovacímu režimu domovského státu a dohledu domovského orgánu dohledu, která poskytuje vývozně orientovanému podniku úvěr na zvyšování mezinárodní konkurenceschopnosti,

nn) vývozně orientovaným podnikem

1. osoba se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společnost, u níž podíl vývozu na celkových ročních tržbách z prodeje výrobků, poskytování služeb a z prodeje zboží za poslední účetní období dosáhl alespoň 25 %, nebo

2. osoba se sídlem na území České republiky, která je podnikatelem podle občanského zákoníku, nebo zahraniční společnost, pokud je s osobou podle bodu 1 tohoto písmene v ekonomicky spjaté skupině klientů podle čl. 4 odst. 1 bodu 39 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 a dodává jí zboží nebo služby pro vývoz,

oo) pojištěním vývozních úvěrových rizik se státním zájmem pojištění vývozních úvěrových rizik uvedených v § 1 odst. 2, jehož poskytnutí má strategický význam pro Českou republiku a pro exportní pojišťovnu by znamenalo při poskytování pojištění vývozních úvěrových rizik dle § 4 překročení limitů koncentrace rizik a dalších limitů rozsahu rizik, jež je povinna stanovovat a dodržovat v rámci podmínek stanovených pro provozování pojišťovací a zajišťovac činnosti a které jsou předmětem dohledu České národní banky.

§ 2a

Ustanovení tohoto zákona týkající se bank se pro spořitelní a úvěrní družstva použijí obdobně.

§ 3

Podmínky pojištění vývozních úvěrových rizik a poskytnutí podpořeného financování

(1) Při pojišťování vývozních úvěrových rizik a při podpořeném financování se posuzuje hledisko rizika návratnosti vývozního úvěru s ohledem na platební schopnost zahraniční osoby v postavení dlužníka a země, ze které má být úhrada pohledávky provedena nebo do níž má směřovat investice; u poskytovaných úvěrů a bankovních záruk se posuzuje hledisko rizik návratnosti, zejména platební schopnosti dlužníka a schopnosti vývozce splnit podmínky smlouvy o vývozu.

(2) Poskytnutí podpořeného financování je podle § 8 odst. 5 podmíněno sjednáním zajištění, pokud není sjednáno pojištění vývozních úvěrových rizik pojistitelných exportní pojišťovnou podle § 1 odst. 2.

§ 3a

Udělení povolení k činnosti

(1) Pro udělení povolení k pojištění a zajištění vývozních úvěrových rizik, které uděluje Česká národní banka na základě žádosti, se ustanovení zákona upravujícího pojišťovnictví týkající se udělení povolení k provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti tuzemské pojišťovně nebo tuzemské zajišťovně použijí obdobně, nestanoví-li tento zákon jinak.

(2) O žádosti o povolení podle odstavce 1 Česká národní banka rozhodne do 6 měsíců ode dne jejího doručení.

(3) Povolení podle odstavce 1 nelze udělit k provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti v jiném rozsahu, než kterým je pojištění a zajištění vývozních úvěrových rizik podle tohoto zákona.

§ 4

Pojištění vývozních úvěrových rizik a poskytování záruk

(1) Provozováním pojištění vývozních úvěrových rizik se pověřuje exportní pojišťovna. Podmínkou k provozování pojištění vývozních úvěrových rizik je, že jediným akcionářem exportní pojišťovny je stát. Exportní pojišťovna není pojišťovnou podle zákona upravujícího pojišťovnictví a na její činnost se vztahují podmínky zákona upravujícího pojišťovnictví týkající se provozování neživotního pojištění a zajištění a dohledu České národní banky nad touto činností pouze v tom rozsahu, v jakém nejsou upraveny tímto zákonem. Pro účely dohledu podle zákona upravujícího činnost České národní banky se exportní pojišťovna při provozování pojištění vývozních úvěrových rizik považuje za pojišťovnu. Na distribuci pojištění a zajištění provozovaného exportní pojišťovnou se nepoužije zákon upravující distribuci pojištění a zajištění. Distribuovat pojištění a zajištění provozované exportní pojišťovnou je oprávněna exportní pojišťovna a distributoři splňující podmínky stanovené zákonem upravujícím distribuci pojištění a zajištění pro distribuci neživotního pojištění v rozsahu pojistných nebezpečí a zajištění podle § 1 odst. 2. Stanovy exportní pojišťovny musí obsahovat kromě náležitostí stanovených v zákoně o obchodních korporacích zákaz udělovat zaměstnancům souhlas k podnikatelské či jiné formě výdělečné činnosti shodné s podnikatelskou činností exportní pojišťovny.

(2) Exportní pojišťovna nesmí zakládat právnické osoby ani nabývat podíly v právnických osobách, s výjimkou

a) exportní banky,

b) právnické osoby za účelem vymáhání pohledávek nebo předcházení škod z pojištění vývozních úvěrových rizik nebo zmírňování jejich následků,

c) právnické osoby, jejímž předmětem podnikání je pojišťovací a zajišťovací činnost v odvětví neživotního pojištění, a to pojištění úvěru, záruk a finančních ztrát podle zákona upravujícího pojišťovnictví, s výjimkou pojištění vývozních úvěrových rizik podle tohoto zákona.

(3) K založení právnické osoby podle odstavce 2 písm. b) a c) nebo nabytí podílu v ní je třeba předchozího souhlasu Ministerstva financí. Exportní pojišťovna v žádosti o udělení souhlasu uvede skutečnosti odůvodňující založení této právnické osoby nebo nabytí podílu v této právnické osobě. Ministerstvo financí po obdržení stanoviska Ministerstva průmyslu a obchodu může žádosti vyhovět. Na tuto právnickou osobu se nevztahuje státní podpora vývozu podle tohoto zákona.

(4) Fondy pro pojišťování vývozních úvěrových rizik jsou tvořeny příděly z rozdělení zisku exportní pojišťovny a dotacemi ze státního rozpočtu určenými na tvorbu těchto fondů. Dotace ze státního rozpočtu jsou poskytovány v závislosti na vývoji pojistné angažovanosti a stávají se trvalou součástí těchto fondů. Fondy na krytí závazků z poskytovaných záruk podle § 1 odst. 5 jsou tvořeny prostředky přidělenými na základě rozhodnutí vlády ze státního rozpočtu. Na poskytování peněžních prostředků ze státního rozpočtu na základě rozhodnutí vlády podle předchozí věty se nepoužije zákon o finanční kontrole[10]). Rezervy jsou tvořeny v souladu se zvláštními právními předpisy upravujícími tvorbu rezerv pro pojišťovny a pro účely zjištění základu daně z příjmů,[5a]) přičemž vyrovnávací rezervu pro pojištění vývozních úvěrových rizik podle § 1 odst. 2 tvoří exportní pojišťovna odděleně. S těmito fondy a rezervami hospodaří exportní pojišťovna odděleně od ostatních rezerv a fondů.

(5) Při pojištění vývozních úvěrových rizik exportní pojišťovna předkládá Ministerstvu financí ke schválení základní ekonomické parametry jednotlivých nově zaváděných typů pojištění vývozních úvěrových rizik, zejména jejich obchodní plán; přitom zabezpečuje hospodárné využití dotací ze státního rozpočtu a státní záruky.

(6) Exportní pojišťovna nesmí přijmout k pojištění vývozní úvěrová rizika nebo poskytnout záruky tak, aby přesáhly její pojistnou kapacitu. Pojistnou kapacitou se rozumí pro účely tohoto zákona součet horního limitu pojistné angažovanosti z uzavřených pojistných smluv a smluv o příslibu pojištění, jimiž se na období do konce daného kalendářního roku může exportní pojišťovna smluvně vázat, a objemu úvěrových jistin krytých poskytnutými zárukami podle § 1 odst. 5 a § 5a. Ve státním rozpočtu na daný rok se stanoví výše pojistné kapacity exportní pojišťovny a rovněž výše dotace ze zdrojů státního rozpočtu pro doplnění pojistných fondů. Část pojistné kapacity stanovené podle předchozí věty připadající na poskytnutí záruk stanoví vláda nařízením. Způsob výpočtu pojistné kapacity stanoví pro pojištění vývozních úvěrových rizik Ministerstvo financí právním předpisem, přičemž vychází ze souhrnu hodnot vývozních úvěrových rizik obsažených v platných a rozpracovaných pojistných smlouvách a smlouvách o příslibu pojištění, předpokládaného doplnění pojistných fondů z rozdělení zisku, ze změn technických rezerv exportní pojišťovny a z rozdělení platných a rozpracovaných pojistných smluv a smluv o příslibu pojištění

podle míry rizikovosti.

(7) Exportní pojišťovna může pojistit jednotlivá vývozní úvěrová rizika až do výše 20 % pojistné kapacity stanovené pro rok, kdy je na toto riziko sjednáno pojištění. Se souhlasem ministra financí a ministra průmyslu a obchodu je exportní pojišťovna oprávněna pojistit jednotlivé vývozní úvěrové riziko až do výše 40 % pojistné kapacity. Jednotlivá vývozní úvěrová rizika přesahující 40 % pojistné kapacity může exportní pojišťovna pojistit se souhlasem vlády. Jednotlivá vývozní úvěrová rizika se státním zájmem může exportní pojišťovna pojistit pouze se souhlasem vlády s tím, že souhrnná výše pojištěných vývozních úvěrových rizik se státním zájmem nepřesáhne 10 % pojistné kapacity stanovené pro rok podle odstavce 6.

(8) Poskytování pojištění vývozních úvěrových rizik se státním zájmem podle § 2 písm. oo) včetně likvidace pojistných událostí zajišťuje pro stát a na jeho účet svým jménem exportní pojišťovna. Stát prostřednictvím Ministerstva financí hradí náklady a ztráty exportní pojišťovny spojené s poskytováním tohoto pojištění a exportní pojišťovna odvádí Ministerstvu financí zaplacené pojistné stanovené v souladu s mezinárodními pravidly pro státní podporu vývozu poskytovanou formou pojištění vývozních úvěrových rizik po odpočtu procentního podílu z pojistného na úhradu nákladů exportní pojišťovny na správu pojištění. Žádost o pojištění vývozních úvěrových rizik se státním zájmem předkládá žadatel o pojištění prostřednictvím exportní pojišťovny. Ministerstvo financí stanoví vyhláškou náležitosti žádosti o pojištění vývozních úvěrových rizik se státním zájmem, postup pro uzavírání a správu tohoto pojištění, procentní podíl z pojistného na úhradu nákladů exportní pojišťovny na správu pojištění a náležitosti žádosti exportní pojišťovny o úhradu ztrát spojených s poskytováním pojištění vývozních úvěrových rizik se státním zájmem, čím jsou tyto ztráty tvořeny, jakož i lhůtu pro úhradu těchto ztrát Ministerstvem financí.

(9) Ministerstvo financí stanoví vyhláškou způsob tvorby fondů pro pojišťování vývozních úvěrových rizik uvedených v odstavci 4. Nařízení vlády stanoví způsob tvorby fondu na krytí závazků z poskytovaných záruk uvedeného v odstavci 4 a poměr mezi tímto fondem a celkovými závazky z poskytování záruk.

(10) Exportní pojišťovna podává jednou ročně Poslanecké sněmovně informaci o pojišťování vývozních úvěrových rizik. Tato informace obsahuje zejména

a) údaje o exportní pojišťovně, především o výši jejího základního kapitálu, změnách ve složení představenstva a dozorčí rady, a dále bilanci exportní pojišťovny,

b) údaje o provozování pojištění vývozních úvěrových rizik, především rozbor tohoto pojištění včetně teritoriální a odvětvové struktury, užití prostředků státního rozpočtu, dále údaje o vztahu mezi poptávkou po tomto pojištění a pojistnou kapacitou exportní pojišťovny, jakož i údaje o předpokládaném vývoji tohoto pojištění.

(11) Po obdržení žádosti exportní pojišťovny o dotaci ze státního rozpočtu je Ministerstvo financí oprávněno provést kontrolu správnosti stanovení výše dotace u exportní pojišťovny. Za účelem provedení kontroly je exportní pojišťovna povinna na žádost Ministerstva financí předložit údaje a dokumenty vztahující se k předmětu kontroly, včetně údajů o sjednaném pojištění, popřípadě umožnit Ministerstvu financí přístup k takovým dokladům uchovávaným pouze v elektronické podobě, jakož i poskytnout Ministerstvu financí při provádění kontroly potřebnou součinnost.

(12) Exportní pojišťovna finančně vypořádá poskytnutou dotaci ze státního rozpočtu podle zákona o rozpočtových pravidlech a ve lhůtě stanovené vyhláškou Ministerstva financí.

§ 4a

Podmínky činnosti exportní pojišťovny

(1) Exportní pojišťovna může provozovat pojišťovací a zajišťovací činnost pouze v rozsahu povolení, které jí Česká národní banka udělila podle § 3a.

(2) Na činnost exportní pojišťovny se nepoužijí ustanovení zákona upravujícího pojišťovnictví týkající se

a) posuzování osob s účastí na exportní pojišťovně a jejich změnách,

b) posuzování původu a zdrojů aktiv nebo jiných finančních zdrojů exportní pojišťovny,

c) pojištění pojistného rizika v neživotním pojištění nad rámec uděleného povolení,

d) zřízení pobočky na území jiného členského státu nebo na území jiného členského státu a svobody dočasně poskytovat služby.

(3) Nedostatečnost kapitálu použitelného k plnění solventnostního kapitálového požadavku se nahrazuje státní zárukou za závazky exportní pojišťovny. Výše primárního kapitálu podle zákona upravujícího pojišťovnictví exportní pojišťovny musí umožnit trvalé plnění jejích závazků, přičemž jeho výše nesmí klesnout pod 30 % hodnoty solventnostního kapitálového požadavku; minimální kapitálový požadavek podle zákona upravujícího pojišťovnictví nepřesáhne 30 % solventnostního kapitálového požadavku exportní pojišťovny.

(4) Hodnota technických rezerv exportní pojišťovny je rovna součtu hodnoty nejlepšího odhadu stanoveného podle zákona upravujícího pojišťovnictví a hodnoty rizikové přirážky. Hodnota rizikové přirážky se počítá odděleně od hodnoty nejlepšího odhadu jako náklady na obstarání použitelného kapitálu potřebného ke splnění minimálního kapitálového požadavku podle odstavce 3. Pro výpočet rizikové přirážky se přiměřeně použije prováděcí právní předpis Evropské unie upravující přístup k pojišťovací a zajišťovací činnosti a její výkon s tím, že se po dobu trvání závazků z pojištění a zajištění provozovaného exportní pojišťovnou minimální kapitálový požadavek považuje za rovný minimálnímu kapitálovému požadavku referenční pojišťovny nebo zajišťovny za předpokladů stanovených tímto právním předpisem Evropské unie.

§ 4b

Výkon dohledu

(1) Předmětem dohledu České národní banky nad činností exportní pojišťovny je dodržování podmínek povolení uděleného podle § 3a a podmínek stanovených pro provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti v zákoně upravujícím pojišťovnictví a jiných právních předpisech v rozsahu podle odstavce 3, § 4 odst. 1 a § 4a.

(2) Při výkonu dohledu nad činností exportní pojišťovny se Česká národní banka řídí příslušnými ustanoveními zákona upravujícího pojišťovnictví týkající se dohledu nad činností tuzemské pojišťovny a tuzemské zajišťovny, nestanoví-li tento zákon jinak.

(3) Ustanovení zákona upravujícího pojišťovnictví týkající se zavedení nucené správy, převodu pojistného kmene nebo jeho části, převodu kmene zajišťovacích smluv nebo jeho části, odnětí povolení tuzemské pojišťovně a tuzemské zajišťovně, přeměně tuzemské pojišťovny nebo tuzemské zajišťovny a ustanovení k soupojištění v rámci členských států se na činnost exportní pojišťovny nepoužijí.

§ 4c

Vyloučení působnosti zákona o finančních konglomerátech

Na činnost exportní pojišťovny se nevztahuje zákon upravující doplňkový dohled nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech.

§ 5

Náležitosti žádosti o pojištění vývozních úvěrových rizik

(1) Žádost o pojištění vývozních úvěrových rizik předkládá vývozce, výrobce, investor, vývozně orientovaný podnik nebo banka výrobce, exportní banka, banka vývozce, banka dovozce, banka investora nebo banka vývozně orientovaného podniku exportní pojišťovně.

(2) V žádosti o pojištění vývozních úvěrových rizik osoba podle odstavce 1 uvede

a) své identifikační údaje, a to u právnické osoby obchodní firmu nebo název, identifikační číslo osoby, je-li přiděleno, právní formu a sídlo; u fyzické osoby její jméno, popřípadě jména, a příjmení, identifikační číslo osoby, je-li přiděleno, předmět činnosti, adresu sídla nebo místa trvalého pobytu na území České republiky, popřípadě bydliště, nemá-li fyzická osoba místo trvalého pobytu na území České republiky (dále jen „identifikační údaje“),

b) u právnické osoby strukturu svých společníků včetně uvedení skutečného majitele podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů,

c) charakteristiku předmětu pojištění a požadovanou hodnotu pojištění a objem vývozu nebo investice, souhrn splátek jistin a úroků příslušného úvěru nebo hodnotu záruky,

d) předpokládaný podíl hodnoty vývozu, která bude vytvořena v České republice,

e) identifikační údaje o zahraniční osobě, které je vývozní úvěr poskytován,

f) další údaje uvedené v pojistných podmínkách exportní pojišťovny.

(3) Na základě předložené žádosti o pojištění vývozních úvěrových rizik exportní pojišťovna po kontrole údajů

uvedených v žádosti a posouzení rizika návratnosti podle § 3 odst. 1 může uzavřít pojistnou smlouvu, a nebyla-li smlouva o vývozu dosud sjednána, smlouvu o příslibu pojištění.

(4) Náležitosti žádosti o pojištění vývozních úvěrových rizik se stáním zájmem stanoví podle § 4 odst. 8 Ministerstvo financí vyhláškou.

(5) Na pojištění vývozních úvěrových rizik není právní nárok.

§ 5a

Poskytování záruk

(1) Poskytování záruk exportní pojišťovnou podle § 1 odst. 5 se nepovažuje za pojištění vývozních úvěrových rizik podle § 1 odst. 2 a nepoužije se na něj zákon upravující pojišťovnictví.

(2) Exportní pojišťovna vypracovává čtvrtletně odhad očekávané ztráty z poskytování záruk a s tím spojený odhad hodnoty poměru mezi fondem na krytí závazků z poskytovaných záruk a celkovými přijatými závazky z poskytování záruk pro období následujících šesti měsíců, který předkládá Ministerstvu průmyslu a obchodu a Ministerstvu financí.

(3) Na poskytnutí záruky není právní nárok.

§ 6

Podpořené financování

(1) Provozováním podpořeného financování se pověřuje exportní banka. Akcionářem exportní banky může být pouze stát nebo právnická osoba se 100% přímou nebo nepřímou účastí státu. Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahují se na exportní banku ustanovení zvláštních zákonů upravujících bankovnictví[9]). Stanovy exportní banky musí obsahovat kromě náležitostí stanovených v obchodním zákoníku

a) ustanovení o přednostním použití zisku pro doplnění fondů k zabezpečení činnosti exportní banky,

b) zákaz udělovat zaměstnancům souhlas k podnikatelské či jiné formě výdělečné činnosti shodné s podnikatelskou činností exportní banky.

(2) Exportní banka provozuje podpořené financování podle § 1 odst. 3 a provádí související činnosti v souladu s bankovní licencí vydanou podle zvláštního zákona.[1b]) Zdroje pro podpořené financování získává exportní banka z prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, z přijatých zápůjček nebo úvěrů poskytnutých Ministerstvem financí podle zákona o rozpočtových pravidlech[5]) nebo na finančních trzích. Náklady spojené s provozováním podpořeného financování hradí exportní banka především z části úrokových výnosů ve výši 100 bazických bodů z úrokové sazby užité při poskytování podpořeného financování, a to maximálně do výše potřebné k pokrytí vykázané provozní ztráty.

(3) Exportní banka nesmí zakládat právnické osoby ani nabývat podíly v právnických osobách, s výjimkou

a) právnické osoby, jejímž předmětem činnosti je poskytování a převod mezibankovních plateb a přenos mezibankovních informací,

b) právnické osoby za účelem zajištění vymahatelnosti pohledávek z podpořeného financování nebo vykonání činnosti směřující k předcházení vzniku škod nebo zmírňování jejich následků,

c) právnické osoby založené na dobu určitou za účelem zabezpečení poskytnutí podpořeného financování a získání finančních zdrojů, kde je nebo má být exportní banka v okamžiku nabytí podílu většinovým společníkem.

(4) K založení právnické osoby podle odstavce 3 nebo nabytí podílu v ní je třeba předchozího souhlasu Ministerstva financí. Exportní banka v žádosti o udělení souhlasu uvede skutečnosti odůvodňující založení této právnické osoby nebo nabytí podílu v této právnické osobě. Ministerstvo financí po obdržení stanoviska Ministerstva průmyslu a obchodu může žádosti vyhovět. Na tuto právnickou osobu se nevztahuje státní podpora vývozu podle tohoto zákona.

(5) Na úhradu ztrát exportní banky vyplývajících z provozování podpořeného financování jsou poskytovány dotace ze státního rozpočtu. Tyto ztráty jsou tvořeny rozdíly mezi zúčtovanými úrokovými výnosy při poskytování dlouhodobého podpořeného financování sníženými o úrokové výnosy podle odstavce 2, úrokovými výnosy při dočasném využití finančních zdrojů pro podpořené financování a zúčtovanými úrokovými náklady na získání finančních zdrojů, úplatami sjednanými mezi věřitelem a exportní bankou, spojenými se získáváním těchto finančních zdrojů, zaúčtovanými úplatami a provizemi přijatými exportní bankou z vydaných záruk a náklady na záruky, náklady na tvorbu rezerv a opravných položek, výnosy z jejich použití nebo rozpuštění, náklady na odpisy pohledávek, výnosy z přijatého pojistného plnění a ostatního zabezpečení, zisky a ztrátami z modifikací finančních aktiv vztahujících se k podpořenému financování, rozdíly měnových kurzů a ostatními náklady, které byly exportní bankou prokazatelně vynaloženy při získávání finančních zdrojů pro podpořené financování.

(6) Žádost o poskytnutí dotace na úhradu ztráty předkládá exportní banka Ministerstvu financí. Při předkládání požadavku na dotaci ze státního rozpočtu při sestavování návrhu státního rozpočtu, při předkládání žádosti o poskytnutí dotace na úhradu ztráty a při úhradě poskytnuté dotace se postupuje podle zákona o rozpočtových pravidlech[5]) přiměřeně s přihlédnutím k charakteru a činnosti exportní banky.

(7) Lhůty pro uplatnění požadavku na dotaci, předložení žádosti o poskytnutí dotace, způsob stanovení její výše na základě výsledků hospodaření, postup při kontrole správnosti požadované výše dotace podle odstavce 8, způsob poskytnutí přiznané dotace a doklady prokazující důvodnost požadavku na dotaci a žádosti o poskytnutí dotace a její výši stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.

(8) Ministerstvo financí provádí kontrolu správnosti stanovení výše dotace požadované exportní bankou na úhradu jejích ztrát vyplývajících z provozování podpořeného financování. Za účelem provedení této kontroly je exportní banka povinna na žádost Ministerstva financí předložit údaje a dokumenty vztahující se ke konkrétním obchodním případům, včetně údajů týkajících se tvorby opravných položek, a k operacím na finančním trhu, popřípadě umožnit Ministerstvu financí přístup k takovým dokladům uchovávaným pouze v elektronické podobě, jakož i poskytnout

Ministerstvu financí při provádění kontroly potřebnou součinnost.

(9) Pokud exportní banka výjimečně překročí limity úvěrové angažovanosti stanovené podle zvláštních zákonů upravujících bankovnictví[9]) a tuto skutečnost oznámí bezodkladně České národní bance, může Česká národní banka v odůvodněných případech poskytnout exportní bance lhůtu k tomu, aby dosáhla souladu s těmito limity.

(10) Při podpořeném financování postupuje exportní banka podle všeobecných obchodních podmínek. Upravují-li poskytování refinančních úvěrů, musí všeobecné obchodní podmínky zároveň obsahovat maximální výši úrokové přirážky bank, kterým jsou refinanční úvěry poskytovány k úrokovým nákladům, za které získaly refinanční úvěry a úvěry od exportní banky.

(11) Exportní banka podává jednou ročně Poslanecké sněmovně informaci o podpořeném financování. Tato informace obsahuje zejména

a) údaje o exportní bance, především o výši jejího základního kapitálu, změnách ve složení akcionářské struktury, změnách ve složení představenstva a dozorčí rady, a dále bilanci exportní banky,

b) údaje o provozování podpořeného financování, především rozbor tohoto financování včetně teritoriální a odvětvové struktury, užití prostředků státního rozpočtu, dále údaje o vztahu mezi poptávkou po podpořeném financování a možnostmi exportní banky tuto poptávku uspokojit, jakož i údaje o předpokládaném vývoji podpořeného financování.

(12) Uplatněním výjimek podle odstavce 3 nejsou dotčena ustanovení zvláštního zákona o omezení bank při nabývání a držení podílů v právnických osobách.[1b])

§ 7

Náležitosti žádosti o podpořené financování

(1) Žádost o podpořené financování předkládá banka vývozce, banka výrobce, banka investora, banka vývozně orientovaného podniku, banka dovozce, zahraniční osoba, vývozce, investor, vývozně orientovaný podnik nebo výrobce exportní bance.

(2) V žádosti o podpořené financování osoba podle odstavce 1 uvede

a) své identifikační údaje,

b) u právnické osoby strukturu svých společníků včetně uvedení skutečného majitele podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů,

c) charakteristiku předmětu a objemu vývozu nebo investice a požadovanou hodnotu produktu podpořeného financování nebo finanční služby související s vývozem,

d) údaje vztahující se k časovému rozložení čerpání a splácení podpořeného financování nebo trvání finanční

služby související s vývozem,

e) předpokládaný podíl hodnoty vývozu, která bude vytvořena v České republice,

f) identifikační údaje o zahraniční osobě, které je vývozní úvěr poskytován,

g) další údaje uvedené ve všeobecných obchodních podmínkách exportní banky.

(3) Na základě předložené žádosti o podpořené financování může exportní banka po kontrole údajů uvedených v žádosti a posouzení rizika návratnosti podle § 3 odst. 1 uzavřít smlouvu o poskytnutí úvěru, smlouvu o poskytnutí jiné finanční služby související s vývozem nebo smlouvu o příslibu úvěru nebo smlouvu o příslibu poskytnutí finančních služeb souvisejících s vývozem.

(4) Na podpořené financování není právní nárok.

Dorovnávání úrokových rozdílů

§ 7a

Zařazení do systému

(1) Žádost o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů spojených s tímto vývozním úvěrem předkládá banka vývozce k rozhodnutí Ministerstvu financí prostřednictvím exportní pojišťovny. V žádosti o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů je banka vývozce povinna uvést

a) identifikační údaje banky vývozce, vývozce, dovozce a banky dovozce, je-li příjemcem úvěru banka dovozce; identifikačními údaji se rozumí u právnické osoby obchodní firma nebo název, identifikační číslo, je-li přiděleno, předmět podnikání (činnosti), právní forma a sídlo a u fyzické osoby jméno a příjmení, identifikační číslo, je-li přiděleno, předmět podnikání (činnosti), bydliště a místo podnikání,

b) předmět a hodnotu vývozu a zemi konečného určení,

c) výši vývozního úvěru, časové rozložení jeho čerpání a splácení a zda je příjemcem úvěru dovozce, banka dovozce nebo vývozce,

d) úrokovou přirážku, o kterou úroková sazba sjednaná ve smlouvě o vývozním úvěru přesáhne pevnou referenční úrokovou sazbu vyhlašovanou měsíčně Organizací pro ekonomickou spolupráci a rozvoj platnou v den podpisu smlouvy o vývozním úvěru nebo platnou v den fixace úrokové sazby bankou vývozce a příjemcem úvěru v období do 120 dní před podpisem smlouvy o vývozním úvěru a navýšenou o 0,20 % ročně,

e) prohlášení, že vývozní úvěr bude v souladu s mezinárodními pravidly.

(2) S žádostí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů předkládá banka vývozce v příloze originál nebo úředně ověřenou kopii

a) prohlášení vývozce, že dodržoval a bude dodržovat Úmluvu o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích,

b) prohlášení vývozce, že není uveden na veřejně přístupných seznamech pro vyloučení vedených skupinou Světové banky, Evropské banky pro obnovu a rozvoj, Asijské rozvojové banky, Africké rozvojové banky a Meziamerické rozvojové banky,

c) prohlášení banky vývozce, že dodržovala a bude dodržovat Úmluvu o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích,

d) prohlášení banky vývozce, že není uvedena na veřejně přístupných seznamech pro vyloučení vedených skupinou Světové banky, Evropské banky pro obnovu a rozvoj, Asijské rozvojové banky, Africké rozvojové banky a Meziamerické rozvojové banky,

e) dokladů prokazujících identifikační údaje podle odstavce 1 písm. a) a

f) indikativní nabídky a prohlášení vývozce, že se s indikativní nabídkou seznámil; indikativní nabídkou se rozumí nabídka banky vývozce adresovaná vývozci, dovozci nebo bance dovozce obsahující alespoň předmět a hodnotu vývozu a zemi konečného určení, výši vývozního úvěru, jeho formu a časové rozložení jeho čerpání a splácení a výši úrokové přirážky podle odstavce 1 písm. d).

(3) Přílohy žádosti o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů musí být v českém nebo anglickém jazyce nebo musí být spolu s přílohami předložen jejich úředně ověřený překlad do českého jazyka. Doklady podle odstavce 2 písm. a) až d) a doklady prokazující identifikační údaje osob se sídlem v zahraničí podle odstavce 1 písm. a) může banka vývozce předložit až společně se smlouvou o vývozním úvěru; o tom je banka vývozce povinna informovat Ministerstvo financí v žádosti o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů.

(4) Exportní pojišťovna po provedení kontroly postoupí žádost Ministerstvu financí do 15 dnů od jejího obdržení spolu se svým stanoviskem ke splnění požadavků odstavců 1 až 3 a podmínek stanovených mezinárodními pravidly a k zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů. Exportní pojišťovna nebo Ministerstvo financí prostřednictvím exportní pojišťovny může vyzvat banku vývozce k doplnění neúplné žádosti, s výjimkou prohlášení podle odstavce 2 písm. a) až d) a dokladů prokazujících identifikační údaje osob se sídlem v zahraničí podle odstavce 1 písm. a).

(5) Ministerstvo financí o žádosti rozhodne do 30 dnů od postoupení žádosti splňující požadavky odstavců 1 až 3 od exportní pojišťovny. Na zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů není právní nárok. Rozhodnutí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů nabude účinnosti doručením originálů nebo úředně ověřených kopií smlouvy o vývozním úvěru, smlouvy o pojištění vývozního úvěru, prohlášení podle odstavce 2 písm. a) až d) a dokladů prokazujících identifikační údaje osob se sídlem v zahraničí podle odstavce 1 písm. a), pokud nebyly přiloženy k žádosti, Ministerstvu financí.

(6) Nejsou-li originály nebo úředně ověřené kopie smlouvy o vývozním úvěru a smlouvy o pojištění vývozního úvěru doručeny Ministerstvu financí do 6 měsíců ode dne doručení rozhodnutí o zařazení vývozního úvěru do

systému dorovnávání úrokových rozdílů bance vývozce, rozhodnutí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů již nemůže nabýt účinnosti.

(7) Banka vývozce předkládá exportní pojišťovně smlouvu o vývozním úvěru do 15 dnů od jejího uzavření. Exportní pojišťovna postoupí Ministerstvu financí smlouvu o vývozním úvěru bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy o pojištění vývozního úvěru spolu se smlouvou o pojištění vývozního úvěru a se svým stanoviskem ke splnění podmínek nabytí účinnosti rozhodnutí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů. Smlouva o vývozním úvěru musí být v českém nebo anglickém jazyce. Banka vývozce předloží bez zbytečného odkladu na základě výzvy Ministerstva financí úředně ověřený překlad smlouvy o vývozním úvěru do českého jazyka.

(8) Ministerstvo financí zašle rozhodnutí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů bance vývozce a exportní pojišťovně. Po nabytí účinnosti rozhodnutí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů vyrozumí Ministerstvo financí banku vývozce a exportní pojišťovnu o této skutečnosti. Banka vývozce oznámí Ministerstvu financí prostřednictvím exportní pojišťovny první čerpání vývozního úvěru nejpozději do 7 dnů ode dne prvního čerpání.

(9) Na rozhodování Ministerstva financí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů se nevztahuje správní řád s výjimkou ustanovení o počítání času a ustanovení o doručování.

(10) Žádost o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů podle odstavce 1, prohlášení podle odstavce 2 písm. f), stanovisko exportní pojišťovny podle odstavce 4 a stanovisko exportní pojišťovny podle odstavce 7 lze podat jen na tiskopise vydaném Ministerstvem financí nebo na tiskovém výstupu z počítačové tiskárny, který má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s tímto tiskopisem. V tiskopisech lze požadovat pouze údaje nezbytné pro zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů.

§ 7b

Provádění dorovnávání

(1) Podmínkou dorovnávání úrokových rozdílů je

a) soulad vývozního úvěru s mezinárodními pravidly,

b) sjednání pevné úrokové sazby vývozního úvěru,

c) pojištění vývozních úvěrových rizik exportní pojišťovnou nebo stanovisko exportní pojišťovny, že vývozní úvěrová rizika jsou dostatečně zajištěna bez pojištění exportní pojišťovnou, a

d) skutečnost, že vývozcem není zahraniční společnost.

(2) Funkci platebního a zúčtovacího agenta systému dorovnávání úrokových rozdílů zajišťuje exportní banka. Ministerstvo financí poskytuje exportní bance na úhradu dorovnávání úrokových rozdílů peněžní prostředky ze státního rozpočtu v četnosti nejvýše dvakrát za rok ve formě záloh na základě žádosti exportní banky o zálohu na

dorovnání úrokových rozdílů. Pro sestavení žádosti o zálohu na dorovnání úrokových rozdílů poskytne exportní pojišťovna exportní bance potřebné údaje. Exportní banka je povinna vyúčtovat obdržené zálohy vždy k poslednímu dni kalendářního roku, ve kterém zálohy obdržela, a provedené vyúčtování zaslat Ministerstvu financí do 31. ledna následujícího kalendářního roku. Ministerstvo financí oznámí exportní bance do 30 dnů od obdržení tohoto vyúčtování výši peněžních prostředků, které je exportní banka povinna převést do 5 pracovních dnů od obdržení oznámení na účet Ministerstva financí. Částka podle věty páté je příjmem státního rozpočtu.

(3) Banka vývozce předkládá exportní pojišťovně žádost o dorovnání úrokových rozdílů, nebo oznámení o převodu přebytku úrokových rozdílů, do 15 dnů po uplynutí 6 měsíců ode dne prvního čerpání vývozního úvěru a dále v pravidelných šestiměsíčních intervalech čerpání nebo po dočerpání vývozního úvěru a v období splácení v pravidelných šestiměsíčních intervalech od prvního dne doby splácení vývozního úvěru až do úplného splacení vývozního úvěru.

(4) V případě vzniku přebytku úrokových rozdílů je banka vývozce povinna tento přebytek převést platebnímu a zúčtovacímu agentovi podle odstavce 2 vždy do 15 dnů ode dne odeslání oznámení o převodu přebytku úrokových rozdílů. V případě vzniku nároku banky vývozce na dorovnání úrokových rozdílů exportní pojišťovna udělí exportní bance pokyn k úhradě úrokových rozdílů tak, aby úrokové rozdíly byly uhrazeny do 30 dnů od doručení žádosti o dorovnání úrokových rozdílů.

(5) Exportní pojišťovna informuje Ministerstvo financí nejpozději do konce následujícího kalendářního měsíce o žádostech banky vývozce o dorovnání úrokových rozdílů, o oznámeních banky vývozce o převodu přebytku úrokových rozdílů a o podaných platebních příkazech k úhradě úrokových rozdílů za uplynulé kalendářní čtvrtletí.

(6) V případě, že banka vývozce nedodrží lhůtu pro převod přebytku úrokových rozdílů, je povinna uhradit na zvláštní účet podle odstavce 2 penále ve výši 1 promile z dlužné částky za každý den prodlení, nejvýše však do výše dlužné částky.

(7) Ministerstvo financí stanoví vyhláškou způsob výpočtu dorovnávání úrokových rozdílů. Žádost o dorovnání úrokových rozdílů a oznámení o převodu přebytku úrokových rozdílů podle odstavce 3 a oznámení exportní pojišťovny podle odstavce 5 lze podat jen na tiskopise vydaném Ministerstvem financí nebo na tiskovém výstupu z počítačové tiskárny, který má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s tímto tiskopisem. V tiskopisech lze požadovat pouze údaje nezbytné pro dorovnávání úrokových rozdílů.

§ 7c

Změna a kontrola

(1) Banka vývozce je povinna oznámit Ministerstvu financí prostřednictvím exportní pojišťovny změnu v podmínkách čerpání nebo splácení vývozního úvěru a ve skutečnostech uvedených v žádosti o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů do 15 dnů ode dne účinnosti změny.

(2) Exportní pojišťovna po provedení kontroly postoupí oznámení Ministerstvu financí do 15 dnů od jeho obdržení spolu se svým stanoviskem ke změně. Jestliže Ministerstvo financí se změnou souhlasí, vydá do 30 dnů od

postoupení oznámení od exportní pojišťovny nové rozhodnutí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů a současně zruší dosavadní rozhodnutí o zařazení téhož vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů. Ministerstvo financí zašle nové rozhodnutí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů bance vývozce a exportní pojišťovně. Ministerstvo financí v opačném případě ve stejné lhůtě oznámí bance vývozce svůj nesouhlas se změnou. V případě změny spočívající pouze ve snížení výše úvěru platí, že Ministerstvo financí s takovou změnou souhlasí vždy, a Ministerstvo financí vydá do 30 dnů od postoupení oznámení od exportní pojišťovny nové rozhodnutí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů a současně zruší dosavadní rozhodnutí o zařazení téhož vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů. Ministerstvo financí zašle nové rozhodnutí o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů bance vývozce a exportní pojišťovně.

(3) Bez předchozího souhlasu nebo následného schválení Ministerstvem financí se při provádění dorovnávání úrokových rozdílů nepřihlíží ke změně v podmínkách splácení vývozního úvěru.

(4) Pro náležitosti oznámení banky vývozce podle odstavce 1 a pro postup exportní pojišťovny a Ministerstva financí platí přiměřeně § 7a.

(5) Ministerstvo financí provádí kontrolu dodržování podmínek a povinností stanovených tímto zákonem, mezinárodními pravidly a rozhodnutím o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů. Banka vývozce je povinna předložit Ministerstvu financí na základě jeho výzvy dokumenty prokazující splnění těchto podmínek a povinností.

(6) Oznámení banky vývozce podle odstavce 1 a stanovisko exportní pojišťovny podle odstavce 2 lze podat jen na tiskopise vydaném Ministerstvem financí nebo na tiskovém výstupu z počítačové tiskárny, který má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s tímto tiskopisem. V tiskopisech lze požadovat pouze údaje nezbytné pro dorovnávání úrokových rozdílů.

§ 7d

Vyřazení ze systému

(1) Ministerstvo financí může v řízení rozhodnout o vyřazení vývozního úvěru ze systému dorovnávání úrokových rozdílů, jestliže

a) banka vývozce poruší podstatným způsobem povinnosti stanovené tímto zákonem, mezinárodními pravidly nebo rozhodnutím o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů; za podstatné porušení povinností se považuje zejména nesplnění povinnosti podle § 7c odst. 1,

b) vývozní úvěr nesplňuje požadavky tohoto zákona nebo mezinárodních pravidel; v případě změny mezinárodních pravidel Ministerstvo financí nejprve vyzve banku vývozce, aby v přiměřené lhůtě, kterou jí Ministerstvo financí určí, uvedla vývozní úvěr do souladu s mezinárodními pravidly,

c) vývozní úvěr není čerpán alespoň z 50 % ve lhůtě uvedené v žádosti o zařazení vývozního úvěru do systému

dorovnávání úrokových rozdílů,

d) banka vývozce uvedla v žádosti o zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů, v žádosti o dorovnání úrokových rozdílů nebo v oznámení o převodu přebytku úrokových rozdílů neúplné nebo nepravdivé údaje, nebo

e) došlo k podstatné změně v podmínkách čerpání nebo splácení úvěru bez předchozího souhlasu Ministerstva financí.

(2) Řízení je zahájeno dnem, kdy Ministerstvo financí oznámilo zahájení řízení bance vývozce. Oznámení musí obsahovat popis skutečnosti, ve které Ministerstvo financí spatřuje důvod pro vyřazení vývozního úvěru ze systému dorovnávání úrokových rozdílů. Jediným účastníkem řízení je banka vývozce.

(3) Banka vývozce a její zástupce mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že rozhodnutí nabylo účinnosti. Ministerstvo financí je povinno dát bance vývozce možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohla vyjádřit k jeho podkladům i ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění. Podklady pro vydání rozhodnutí mohou být zejména podání banky vývozce, důkazy, skutečnosti známé Ministerstvu financí z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé. Rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí určuje Ministerstvo financí.

(4) Neshledá-li Ministerstvo financí důvod pro vyřazení vývozního úvěru ze systému dorovnávání úrokových rozdílů, řízení usnesením zastaví.

(5) O vyřazení ze systému dorovnávání úrokových rozdílů Ministerstvo financí rozhoduje rozhodnutím. Rozhodnutí musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o rozkladu. Výrok obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto. V odůvodnění rozhodnutí Ministerstvo financí uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami bylo vedeno při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodovalo. Poučení o rozkladu obsahuje údaj, že proti rozhodnutí může banka vývozce podat rozklad, v jaké lhůtě, ke kterému orgánu a kde lze rozklad podat.

(6) Rozhodnutí nabylo účinnosti, jestliže bylo oznámeno bance vývozce a nelze proti němu podat rozklad. Rozhodnutí, které nabylo účinnosti, je závazné pro banku vývozce a všechny správní orgány. Ministerstvo financí zašle rozhodnutí po nabytí jeho účinnosti exportní pojišťovně.

(7) Do 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí Ministerstva financí lze proti němu podat rozklad u Ministerstva financí. O rozkladu rozhoduje ministr financí. Do lhůty se nezapočítává den doručení rozhodnutí. Lhůta pro podání rozkladu je zachována, je-li posledního dne lhůty učiněno podání u Ministerstva financí, nebo je-li prokazatelně podána poštovní zásilka obsahující rozklad. Včas podaný rozklad má odkladný účinek. V důsledku odkladného účinku rozkladu nenastává účinnost rozhodnutí.

(8) K novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v rozkladu nebo v průběhu řízení o rozkladu, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které banka vývozce nemohla uplatnit dříve. Namítá-li banka vývozce, že jí nebylo umožněno učinit v řízení vedeném Ministerstvem financí určitý úkon, musí být tento úkon učiněn spolu s rozkladem.

(9) Jestliže ministr financí dojde k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy nebo že je nesprávné, napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí Ministerstvu financí k novému projednání. V odůvodnění tohoto rozhodnutí vysloví ministr financí právní názor, jímž je Ministerstvo financí při novém projednání věci vázáno.

(10) Neshledá-li ministr financí důvod pro postup podle odstavce 9, rozklad zamítne a napadené rozhodnutí potvrdí.

(11) Rozhodnutí ministra financí nabývá účinnosti, jestliže bylo oznámeno bance vývozce.

(12) Po vyřazení vývozního úvěru ze systému dorovnávání úrokových rozdílů může Ministerstvo financí uložit bance vývozce povinnost platebnímu a zúčtovacímu agentovi stanovenému v § 7b odst. 2 pokutu až do výše částky vyplacené bance vývozce jako dorovnání úrokových rozdílů ode dne, kdy nastal některý z důvodů uvedených v odstavci 1. To neplatí, dojde-li k vyřazení z důvodu, že vývozní úvěr přestal splňovat mezinárodní pravidla v důsledku jejich změny přijaté po zařazení vývozního úvěru do systému dorovnávání úrokových rozdílů.

(13) Na rozhodování o vyřazení vývozního úvěru ze systému dorovnávání úrokových rozdílů se nevztahuje správní řád s výjimkou ustanovení o počítání času a ustanovení o doručování.

§ 8

(1) Stát ručí za závazky

a) exportní pojišťovny z pojištění vývozních úvěrových rizik podle § 1 odst. 2; v případě poklesu hodnoty primárního kapitálu exportní pojišťovny pod výši podle § 4a odst. 3 nebo pod výši minimálního kapitálového požadavku doplní Ministerstvo financí do 6 měsíců ode dne, kdy obdrželo písemnou žádost exportní pojišťovny o doplnění kapitálu, aktiva exportní pojišťovny v takové výši, aby po uplynutí této lhůty bylo zajištěno krytí solventnostního kapitálového požadavku podle § 4a odst. 3 nebo minimálního kapitálového požadavku,

b) exportní pojišťovny z poskytování záruk podle § 1 odst. 5 a § 5a; v případě poklesu fondu na krytí závazků z poskytovaných záruk pod výši stanovenou nařízením vlády podle § 4 odst. 3 doplní Ministerstvo financí aktiva exportní pojišťovny, a to na základě rozhodnutí vlády o poskytnutí peněžních prostředků z titulu poskytování záruk; toto rozhodnutí vláda přijímá na návrh Ministerstva průmyslu a obchodu ve spolupráci s Ministerstvem financí na základě žádosti, kterou Ministerstvu průmyslu a obchodu a Ministerstvu financí předložila exportní pojišťovna,

c) exportní banky ze splácení finančních zdrojů získaných exportní bankou a za závazky z ostatních operací exportní banky na finančních trzích.

(2) Vztahy, které vznikají mezi státem a zahraniční osobou, v jejíž prospěch je záruka podle odstavce 1 poskytována se řídí ustanoveními zvláštního zákona.[12a])

(3) Neodporuje-li to právu jiného státu, ručí stát podle odstavce 1 bezpodmínečně a neodvolatelně. Ministerstvo financí je oprávněno potvrdit státní záruku v písemné formě.

(4) K získání finančních zdrojů exportní bankou na kapitálových trzích je třeba souhlasu Ministerstva financí, pokud zvláštní zákon[13]) nestanoví jinak.

(5) K zajištění splácení poskytnutého podpořeného financování s výjimkou refinančních úvěrů je exportní banka povinna sjednat zajištění.

(6) V případě plnění státu z poskytnuté státní záruky je povinností exportní pojišťovny a exportní banky uhradit závazky vůči státu vzniklé z tohoto plnění postoupením pohledávek převzatých v souvislosti s pojištěním vývozních úvěrových rizik nebo s podpořeným financováním Ministerstvu financí, a to v rozsahu odpovídajícím podílu státu na úhradě závazků z poskytnuté státní záruky, pokud exportní banka sjednala zajištění.

(7) Exportní pojišťovna požádá Ministerstvo financí o navýšení primárního kapitálu podle odstavce 1 písm. a) bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že není dodržována výše primárního kapitálu ke krytí solventnostního kapitálového požadavku podle § 4a odst. 3 nebo minimálního kapitálového požadavku, anebo nařídí-li Česká národní banka exportní pojišťovně předložit jí ke schválení ozdravný plán nebo plán krátkodobého financování. K této žádosti exportní pojišťovna přiloží zdůvodnění poklesu jejího primárního kapitálu včetně odhadu budoucího vývoje solventnostního kapitálového požadavku nebo minimálního kapitálového požadavku v nejbližších 3 letech a návrhu opatření vedoucích ke snížení jejího rizikového profilu.

§ 9

Poskytování státní podpory podle tohoto zákona musí být v souladu se zákonem upravujícím veřejnou podporu a pravidly Evropské unie upravujícími státní podporu[14]).

ČÁST TŘETÍ

§ 11

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Uhde v. r.
Havel v. r.
Klaus v. r.

[1a]) § 2 odst. 2 obchodního zákoníku.

[1]) Směrnice Rady ze dne 1. února 1971 o harmonizaci základních ustanovení týkajících se záruk pro krátkodobé obchody (politická rizika) s veřejnoprávními odběrateli nebo se soukromými odběrateli (71/86/EHS).
Směrnice Rady ze dne 27. listopadu 1984 o vzájemných povinnostech institucí členských států pro pojištění vývozních úvěrů, které jednají jménem státu nebo s jeho podporou, nebo veřejných orgánů, které jednají za takové instituce, v případě soupojištění u transakcí, které zahrnují jednu nebo více subdodávek v jednom nebo ve více členských státech Evropských společenství (84/568/EHS).

Směrnice Rady 98/29/ES ze dne 7. května 1998 o harmonizaci hlavních ustanovení týkajících se pojištění vývozních úvěrů pro operace se střednědobým a dlouhodobým krytím, ve znění nařízení Rady (ES) č. 806/2003 ze dne 14. dubna 2003.

[1b]) Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

[2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1233/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o uplatňování některých pravidel v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES, v platném znění.

[3]) Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace (WTO) publikovaná ve sdělení Ministerstva zahraničních věcí uveřejněném ve Sbírce zákonů pod č. 191/1995 Sb.

[5]) Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

[5a]) Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 75/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví).

[5b]) § 3 písm. m) zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě).

[9]) Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon ČNR č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění zákona č. 60/1993 Sb.

[10]) Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

[12a]) § 11 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů.

[13]) § 45 a násl. zákona ČNR č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů.

[14]) Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů.
Čl. 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie.

[15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012.